SEMANARIO YUGOESLAVO

APARECE LOS SABADOS
Dirección:
Dr. V. KJUDER
Lambaré 964, D. 6. Bs. Aires

NOVI LIST

CORREO ARGENTINO
TARIFA REDUCIDA
Concesión 2466

"EL NUEVO PERIODICO"
SEMANARIO YUGOESLAVO

Leto IV. BUENOS AIRES, 14. NOVEMBR A 1936 Štev. 152

NAROČNINA: Za vso Ameriko za celo leto $ arg. 5.—, za pol leta 2.50. - Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.
LIST IZHAJA OB SOBOTAH
Izdaja ga Konsorcij Novega lista

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

Dunajska konferenca

Na Dunaju so se sestali zunanji ministri Italije, Avstrije in Madžarske ter razpravljali o raznih podonavskih in evropskih vprašanjih, ki zanimajo vse tri države. Včerajšnji listi so prinesli uradno poročilo o zaključkih razgovorov: ministri so se dogovorili glede ojačanja gospodarskih odnošajev, ugotovili so, da je treba Madžarski priznati enakopravnost glede oboroževanja ter so se domenili, da bodo vse tri države složno sodelovale v vseh političnih vprašanjih; zastopnika Madžarske in Avstrije sta sporočila ministru Cianu, da dunajska in budimpeštanska vlada priznavata vključitev Etiopije v "italijanski imperij", Ciano pa jima je obljubil, da bo Italija upoštevala avstrijske in madžarske želje glede udeleževanja pri gospodarski eksploataciji Abesinije; zastopnika Italije in Madžarske sta tu tudi izjavila svoje zadovoljstvo zaradi povoljne ureditve odnošajev med Avstrijo in Nemčijo.

Iz teh kratkih navedb uradnega poročila je razvidno, da se je z dunajsko konferenco nekako obnovila bivša predvojna trozveza.

O namenih tega bloka, ki mu gre sad iz Rima v Berlin, so listi te dni mnogo razpravljali. Enega izmed njegovih glavnih namenov vidijo v ustvarjanju protiboljševiške fronte v Osrednji Evropi, pripisujejo mu pa še druge cilje: razkosanje Male antante in "likvidacijo" Češkoslovaške, ki naj bi se razdelila med Nemčijo, Madžarsko in, morda tudi Poljsko.

Pravijo, da se ta namen jasno kaže v nedavnih Mussolinijevih izjavah, s katerimi je Jugoslaviji ponujal prijateljstvo in pa tudi v prizadevanjih Italije, da bi poravnala vse dosedanje spore med Madžarsko na eni strani, ter Jugoslavijo in, po možnosti, še Romunsko, na drugi. Z Dunaja so celo sporočili vprav te dni, ko se je tam mudil Ciano, da bi Madžarska bila pripravljena odpovedati se za vselej onemu ozemlju, ki je pred vojno spadal pod krono sv. Štefana ter je bil s trianonsko pogodbo vključen v Jugoslavijo oziroma Romunsko. Vse to pod pogojem, da se navedeni državi odpovesta prijateljstvu s Češkoslovaško.

Ne vemo, v koliko so te govorice utemeljene, zdi se nam pa, da so sklepi dunajske konference glede madžarskega oboroževanja zelo čudno in hudo nepripravno sredstvo za dosego takšnega cilja. Jugoslavija in Romunska sta, prav tako kakor Češoslovaška, vselej vztrajali na načelu, da so mirovne pogodbe — in torej tudi trianonska — nedotakljive. In v tem pogledu ne bodo popuščali ne v Beogradu, ne v Pragi in ne v Bukareštu.

Iz poslednje imenovanega mesta prihaja celo sporočilo, da bo Mala antanta nastopila proti napovedani izvršitvi trianonske pogodbe ter da bo to storila z veliko večjo energijo, ne go je protestirala tedaj, ko je Avstrija uvedla splošno vojaško obveznost.

Če bodo dunajskim besedam sledila tudi dejanja, utegnejo nastati v Evropi resni zapletljaji. Ne vemo ali si jih Italija, ki je zabrenkala na revizionistično struno, v resnici želi. Možno je namreč, da je Ciano sprožil izjavo o madžarskih pravicah glede oboroževanja samo z namenom, da bi se pokazalo, koliko so te močne vezi, ki družijo države Male antante, o kateri so se v zadnjih mesecih širile v svetovnem tisku vesti, da ni več tako trdna, kakor je bila pred leti.

HUDI BOJI ZA MADRID

Francovi vojski se še ni posrečilo vdreti v mesto — Ljudska milica dobiva ojačenja iz Valencije, kamor se je preselila španska vlada, ter iz Katalonije

Že teden dni se bijejo krvavi boji za Madrid, kjer Francove čete obstreljujejo ter naskakujejo vladne utrdbe ob bregovih reke Manzanares, vendar pa doslej brez posebnih uspehov.

Izgleda, da bo Madrid trši oreh, nego so revolucionarci računali, oslanjajoč se na dosedanje razmeroma lahke zmage tekom prodiranja proti glavnemu mestu, kateremu so se bili, v soboto 7. t. m., približali na razdaljo šestih do sedmih kilometrov.

Naslednjega dne so nekateri novinarji sporočili v svet, da so vstaške čete že vdrle v mesto ter da ljudska vojska v neredu beži, vendar pa je bila vest tako samovoljno izmišljena, da sta se celo uporniška generala Franco in Queipo de Llano razhudila ter poročevalce resno posvarila, naj nikar ne pretiravajo s širjenjem "preveč optimističnih novic".

Po tem, kako se dogodki razvijajo v poslednjih dneh, izgleda, da je Franco bil primoran spremeniti svoj prvotni načrt, po katerem naj bi uporniki vdrli v mesto na več krajih hkrati; po prvih neuspešnih poskusih okrog raznih mostov, ki vodijo preko Manzanaresa, so namreč vstaši usmerili svoje napade na okraja Casa del Campo in Carabachel, ki sta — kakor izjavljajo izvedenci — najbolj ranljivi točki. Tu se jim je posrečilo napredovati, vendar pa so vladne čete, katerim poveljuje general Miaja, kmalu odstranile sleherno večjo takojšnjo nevarnost. Vstaško vojsko napadajo tudi z letali, ki jih je vlada baje dobila v zadnjem času prav lepo število.

Opogumljene po dejstvu, da se jim je posrečilo zadržati prve hude navale Francovih oddelkov, so ljudske čete prešle v četrtek v protinapad. Po poročilih, ki prihajajo iz Madrida, je ofenziva uspela in so morali uporniki izprazniti celo Getafe, važno strateško točko, katero so bili zasedli že pred dvema tednoma. Umakniti so se morali tudi iz krajev Carabanchel Alto, Villaverde in drugod. Pripomniti pa je treba, da vstaši te vesti zanikujejo.

Vlada Larga Caballera, ki se je bila takoj umaknila v Valencio, brž ko so se vstaške čete pojavile v neposredni madridski okolici, si sedaj prizadeva, da bi v Valenci in Kataloniji zbrala močno vojsko, ki naj bi šla Madridu na pomoč. Večji oddelki ljudske vojske iz teh krajev so pa že na poti v glavno mesto in 5.000 Kataloncev je pretekle dni baje že prispelo v Madrid. Tudi v Asturiji zbira ljudska fronta svoje pristaše z istim namenom.

Ruski parnik "Zirjanin" je pripeljal v Barcelono veliko zalogo živeža in oblek; množica je njegov prihod navdušeno pozdravila. Na poti v španska pristanišča so še druge ruske ladje, ki vozijo baje s seboj tudi municijo in orožje

Vprašanje je, ali bodo ta ojačenja pravočasno prispela, kajti z njimi računa tudi vrhovno poveljništvo upornikov, ki ga sestavljajo sami vojaški strokovnjaki, pa bo radi tega gotovo skušalo napeti vse sile, da čim prej zlomi odpor ljudske vojske v madridskih predmestjih.

Mesto je že mnogo trpelo zaradi obstreljevanj s topovi in iz zraka. Tuje vlasti so si potom svojih diplomatičnih zastopnikov doslej zaman prizadevale omiliti strašno uničevanje, ki ga povzroča državljanska vojna, in tudi Madrid čakajo najbrž še hudi dnevi, dasi uporniki izjavljajo, da hočejo mestu kar najbolj prizanašati.

Žalostni dogodki, katerih pozorišče je sedaj Španija, pospešujejo v vseh državah Evrope ono opredeljevanje v dva tabora, o katerem smo že nekaj krat pisali in ki se vedno bolj jasno kaže. Ni ga naroda, ki bi bil glede Španije ene in iste misli ter enih in istih želja. V tisku dveh dežela prihaja to cepljenje že do prav močnega izraza; ne samo v komentarjih marveč tudi v načinu poročanja.

Mnogi menijo, da je španska državljanska vojna le uvod v še večje pretresljaje,, ki jih bo občutila vsa Evropa. Sedanje cepljenje v dva tabora to domnevo močno potrjuje.

Žalostno pa bo, če svet ne najde mirnejšega izhodišča iz sedanjih zmed.

VELIKA PROSLAVA
našega največjega narodnega praznika
UJEDINJENJA
se bo vršila
V SOBOTO 5. DECEMBRA
v veliki dvorani udruženja "CENTRO DE ALMACENEROS"
UL. PTE. L. SAENZ PEÑA 242
(poldrugo kvadro od "Plaza Congreso")

★

Na tej veliki prireditvi bodo sodelovala številna naša društva iz mesta, Dock Suda, Avellanede, Ensenade in Berissa

Podrobnosti o sporedu, ki bo ta krat izredno pester in bogat, objavimo v prihodnji številki našega lista.

VSI NA TO VELIKO PROSLAVO!

Mussolini osebno nadzira v družbi višjih častnikov vojne priprave.

Kongres narodnih manjšin

Sredi septembra se je vršil v Ženevi XII. kongres evropskih narodnir manjšin, ki ga je začel in vodil predsednik dr. Vilfan. Na kongresu je bilo zastopanih 13 manjšinskih skupin v Evropi. Dr. Besednjak zastopnik jugoslovanske manjšine v Italiji, je v svojem govoru zahteval, da vse države prevzamejo mednarodne obveznosti v vprašanju manjšin. V navzočnosti odposlanca Društva narodov so na sklepni seji sprejeli dve resoluciji: prva vsebuje zahteve o življenjskih pravicah narodnostnih skupin v evropskih državah, druga pa o reformi Društva narodov. Prva govori o nevarnostih, ki izvirajo iz politike raznarodovanja manjšin, druga pa o ustanovitvi posebnega odbora Društva narodov, ki bi moral proučevati manjšinske pritožbe in o njih poročati stalnemu svetu Društva narodov. Ta resolucija določa tudi, da naj Društvo narodov v primeru, da bi prišlo do reforme skupščine, povabi tudi kongresne zastopnike manjšin, da bodo tudi oni povedali svoje mnenje o reformi, v kolikor bi se mogla nanašati na manjšine. Predsednik dr. Vilfan je apeliral na angleško javnost, da bi v bodoče upoštevala delovanje manjšinskih kongresov, ki ga opravljajo leta in leta, ker je po izjavi dr. Vilfana verjetno, da bo prihodnji manjšinski kongres leta 1937 v Londonu.

RAZNE VESTI

Predvajanje filmov, ki kažejo Musolinija in Hitlerja ter poveličujejo njuno delo, je mehikanska vlada prepovedala.

30.000 Mongolcev in Mandžurcev je vdrlo na kitajsko ozemlje ter napadlo čete v pokrajini Suižuan. — Vpadniki so imeli tudi letala, tanke in oklopne avtomobile a so se morali po hudi bitki umakniti.

Italijanski in nemški častniki poveljujejo na Balearskih in Kanarskih otokih, kakor zagotavljajo poročila iz Pariza. To dejstvo povzroča hude skrbi Angležem in Francozom, ker so navedeni otoki važni za oblast na morju.

800 protifašističnih prostovoljcev iz Skandinavije, Poljske in baltiških držav je prispelo v Španijo, kjer se nameravajo boriti proti upornikom.

Iz Londona napovedujejo, da se bo tudi Argentinija priključila dogovoru glede valut, sklenjenem med Anglijo, Francijo in Združenimi državami Severne Amerike, ter da bo odpravila sedanje devizne omejitve in žitni odbor.

Nobelovo nagrado za literaturo je dobil letos severnoameriški pisatelj Evgen O' Neill.

Velika stavka bo izbruhnila na Angleškem, v manchesterskem okraju, če ne pride do sporazuma med delodajalci in 100.000 tekstilnimi delavci, ki zahtevajo zvišanje plač.

Poljski zunanji minister polkovnik Beck se je mudil v Londonu, kjer ga je angleški minister za zunanje zadeve g. Eden baje prepričeval naj se Poljska nikar ne pusti zavajati v protikomunistično križarsko vojsko, ki bi jo Nemčija rada zbrala okrog sebe.

19. obletnica revolucije so proslavljali v Rusiji. V Moskvi so imeli veliko vojaško parado ter je rdeča vojska razkazovala svoje najnovejše motorizirane oddelke.

Mnogo tujcev so aretirali v Moskvi in drugih ruskih mestih; dolžijo jih, da so v sovjetski državi skušali širiti... fašistično ideologijo ter da so bili že začeli z ustanavljanjem fašističnih društev.

Huda nesreča se je dogodila v srbski vasi Dole, kjer se je razpočila stara granata ter razkosala kmeta Stojana Srškiča in njegovo deklo, ko sta delala na vrtu. Srškičevo ženo je strašni prizor tako pretresel, da je zblaznela.

Italija je sklenila z Avstrijo poseben trgovinski dogovor, s katerim ji nudi razne carinske olajšave, da s tem omili nepovoljne vplive devalvacije lire na avstrijski izvoz.

Anglija je baje pripravljena sporazumeti se z Italijo glede Sredozemskega morja in iz Rima napovedujejo, da bo zunanji minister Ciano najbrž v kratkem obiskal London ter se tam skušal domeniti z zastopniki Velike Britanije.

Krvno osveto bodo prepovedali v Turčiji, kjer je bila močno vkoreninjena. Vlada je predložila parlamentu osnutek zakona, ki določa hude kazni za izvrševalce krvne osvete, pa tudi za njihove družine, ki jih bodo oblasti deportirale najmaj 500 km daleč od njihovega prejšnjega bivališča. Upajo, da se bo v takšni razdalji ohladila tudi najhujša maščevalna strast.

Bacile influence, kozi in drugih bolezni se je posrečilo izolirati nemškemu zdravniku Kurtu Herzbergu, iz Duesseldorfa, kakor sam zagotavlja. Te bolezenske klice so neznansko majhne, saj merijo — kakor pravi dr. Herzberg — komaj 8 do 175 mikronov (tisočink milimetra), dočim merijo bakterije od 800 do 2000 mikronov. Odkritje nemškega zdravnika bo olajšalo borbo proti mnogim nalezljivim boleznim.

ARGENTINSKE VESTI

Priprave za proslavo ujedinjenja

Z namenom, da pripravi vse potrebno za proslavo ujedinjenja, tega našega največjega državnega praznika, se je osnoval v Buenos Airesu poseben odbor, ki ga tvorijo zastopniki številnih naših organizacij iz mesta ter bližnje in daljne okolice, katere bodo sodelovale na prireditvi, ki se ob vršila v soboto zvečer, 5. decembra t. l., v veliki dvorani udruženja "Centro Almaceneros" ul. Presidente L. Sáenz Pena 242, poldrugo kvadro od Kongresnega trga (Plaza Congreso).

Prireditev obeta biti prav izredna. Spored bo obsegal dolgo vrsto lepih godbenih, pevskih in drugih točk, kakor balet deklic iz Berissa, simbolične vaje, deklamacije, igrokaz itd.

Priprave so že v polnem teku. — Cenjene rojakinje in rojake opozarjamo že sedaj na to proslavo, da se je bodo zagotovo in v kar največjem številu udeležili.

Predpisi za pešce

Mestna intendanca je predložila občinskemu svetu osnutek naredbe, s katero naj bi se uvedli v Buenos Airesu strogi predpisi tudi za gibanje pešcev vsaj po bolj prometnih ulicah. V osnutku je predlagano, med drugim, naj se prekoračevanje ulic dovoli le na križiščih in sicer v smeri, ki je vzporedna s prometom; prepove naj se na pr. tudi ustavljanje večjih gruč na pločnikih itd. Intendanca predlaga, naj se vsak prestopk kaznuje s tremi pesi globe.

Ana Chrpova

Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tukbolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. — Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. — Postrežba prvovrstna.

ENTRE RIOS 621 U. T. 38 (Mayo) 8182

KROJAČNICA IN TRGOVINA

Velika izbera

vsakovrstnih vzorcev in poletnega blaga, kakor tudi perila in vseh drugih moških potrebščin.

Sebestian Mozetič

Osorio 5625 — Bs. Aires (Paternal)

"Ameriška hiša miru"

Dne 1. decembra t. l. se otvori v Buenos Airesu vseameriški kongres, pa se bo za to priliko zbralo tu več ameriških državnih predsednikov, med njimi tudi ponovno izvoljeni vodja Združenih držav Sev. Amerike Mr. Roosevelt, ki se bo mudil tu najbrž tri ali štiri dni.

Kongresu pripisujejo veliko važnost, ker so prepričani, da bo pomagal okrepiti prijateljske vezi med ameriškimi državami. Argentinski novinarji so sprožili misel, naj bi se povodom tega kongresa položili tudi temelji za zgraditev "Ameriške hiše miru", v kateri naj bi bili uradi za pospeševanje kulturnih in trgovinskih stikov med ameriškimi republikami, pa še dvorane za zborovanja in konference, "ameriška knjižnica" itd. Predlagajo tudi, naj bi se v Buenos Airesu začel izdajati poseben list, katerega naloga naj bi bila pospeševati ameriško vzajemnost.

Patronat gobavcev

Patronat gobavcev, katerega vodi ga. Ana Bernal de Justo, soproga argentinskega državnega predsednika, je pretekle dni razvil veliko delavnost; povodom svojega "tedna" je po vsem mestu nabiral prispevke, namenjene akciji v prid nesrečnežem, ki imajo to strašno bolezen.

Boj proti komunizmu

V zadnjem času se je začela v Argentiniji prava križarska vojna proti komunizmu, ki mu v tej deželi noče jo priznati domovinske pravice, kakor jo ima na pr. v Združenih državah, kjer je komunistična stranka postavila celo lastnega kandidata pri zadnjih predsedniških volitvah. V dveh pokrajinah, Buenos Airesu in Salti, so krajevni parlamenti že odobrili posebne zakone, s katerimi se prepoveduje in tudi strogo kaznuje sleherno komunistično delovanje.

Pripravlja pa se v zveznem senatu drug zakon, ki naj bi veljal za vso republiko sploh. Predlog je sprožil konservativni dr. Sánchez Soron do, bivši notranji minister za časa diktatorskega režima gen. Uriburuja, in senatna komisija za ustavne zadeve je predlog z večino glasov že sklenila priporočiti odobritev predloga. Ker imajo konservativci v senatu večino, bo zakon gotovo odobren, ni pa mogoče še vedeti, ali bo prodrl potem tudi v poslanski zbornici.

Razprava o osnutku dr. Sáncheza Soronda se bo pričela najbrž prihodnji četrtek.

Oltar za jetnike

V ponedeljek so odkrili in blagoslovili poseben oltar v jetnišnici v V. Devoto. Svečanosti so prisostvovali kard. Copello, minister za pravosodje dr. Jorge de la Torre, načelnik policije Vacarezza in razni drugi.

Koze v Entre Ríosu

Nevarna bolezen, ki je izbruhnila v Gualeguayu, se doslej še ni polegla. Nekateri listi poročajo celo, da so se koze razširile še drugam. Doslej je bolezni podleglo 12 oseb, vendar pa upajo zdravstvene oblasti, da hujšega ne bo več, ker cepljenje proti kozam lepo napreduje.

Nevaren tič zletel v prostost

Italijanski priseljenec José Muscina, star 45 let, je pretekle dni pobegnil iz zapora v V. Devoto, kamor so ga bili spravili, ker ima že dolgo vrsto umorov na vesti, nekatere še iz Italije. Policija ga z veliko vnemo išče, ker je mož nevaren in bi utegnil še katero skuhati.

Obisk braziljskih intelektualcev

S parnikom "Antonio Delfino" se je pripeljala v nedeljo semkaj skupina braziljskih intelektualcev pod vodstvom dr. de Cunha; tvori jo 40 oseb, med njimi več uglednih zdravnikov ter mnogo vseučilišnikov, ki so prišli v Buenos Aires ukrepit kulturne vezi med Brazilom in Argentinijo.

„Srce in denar"

Opozarjamo cenj. bralke in bralce na prireditev, ki se bo vršila jutri, v nedeljo, popoldne v društvu "Tabor", ul. Paz Soldán 4924, na Paternalu. Na oder pojde lepa spevoigra v enem dejanju "Srce in denar", za katero je spisal glasbo naš goriški komponist V. Vodopivec. — Igrica je prav srčkana ter je občinstvu zelo ugajala lani, ko je bila tu prvi krat uprizorjena. Spored obsega še deklamacije in dvoje baletnih točk, ki ju bodo izvajale gojenke slovenskih tečajev.

Za zadostno število stolov bo preskrbljeno, kakor tudi za hladno pijačo in prigrizek v društvenem bufetu.

Prireditev prične ob 5.15 popoldne.

Cenjene rojakinje in rojake vljudno vabi k udeležbi ODBOR.

Čehi gradijo šolo na Avellanedi

Bratje Čehi in Slovaki se vse bolj zavedajo važnosti lastnega šolstva, nego na pr. mi Slovenci, ki s svojimi tečaji za materinščino nismo daleč prijadrali. Od Čehoslovakov bi se v tem pogledu morali marsikaj naučiti. V V. Devoto, V. Dominico in drugod imajo že svoje učilnice, preteklo nedeljo pa so položili temeljni kamen za novo šolo na Avellanedi, v ulici Choele-Choel.

Lepi slavnosti so prisostvovali minister dr. Kaderabek, oba tajnika poslaništva ter zastopniki številnih udruženj iz Buenos Airesu in okolice.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA

Zorn A., Escobar: Prejeli smo v redu denar, ki ste ga izročili za nas g. Fr. Faganelu, pa imate sedaj list plačan do oktobra 1937. Hvala za obnovitev naročnine. Lepo pozdravljamo.

L. R., Plaza Huincul: V redu prejeli. Hvala!

Za Tiskovni sklad

Za Tiskovni sklad Novega lista sta darovala rojaka A. Leban $ 10.— in Josip Lah, iz Lomas de Zamora, $ 2.—. Najlepša hvala obema!

Objave Kr. Poslanstva

Izseljenci, katerim je znano, kje je umrla ga. Ana Vučinovič roj. Kostič, žena Gjura Vučinoviča, so naprošeni, da to sporoče kr. poslaništvu na zgoraj navedeni naslov.

*

Izseljenci, katerim je znano, kje se je rodil Franjo Sojc, ki je umrl v Bahiji Blanki ali okolici, in kdo so njegovi nasledniki, so istotako naprošeni, da to sporočijo kr. poslaništvu.

Bližajo se veliki prazniki:

BOŽIČ
NOVO LETO
SV. TRIJE KRALJI

Ne pozabite, da se bo za te velike praznike zbrala v starem kraju Vaša družina ter se bo spomnila Vaše odsotnosti.

Da jim svojo odsotnost vsaj deloma nadomestite, omogočite jim, da prežive te praznike v zadovoljstvu: pošljite jim svoje božično nakazilo, in sicer, kakor doslej, potom zavoda

Banco Germánico

DE LA AMERICA DEL SUD

Av. L. N. Alem 150 — Bs. Aires — 25 de Mayo 149-59

•

Uradne ure: od 8,30 do 19., ob sobotah pa do 12.30.

Izseljensko društvo "Tabor"

vabi cenj. rojakinje in rojake na

PRIREDITEV

ki se bo vršila v društvenih prostorih ul *Paz Soldán 4924*

V NEDELJO 15 NOVEMBRA

Spored obsega glasbene in prevske točke, deklamacije, kuplet in spevoigro v enem dejanju

"Srce in denar"

ki je lani žela lep uspeh ter se sedaj ponavlja na splošno željo občinstva

Po sporedu: Prosta zabava s plesom

VSTOPNINA: prostovoljni prispevki

Začetek ob 5.15 pop.

K obilni udeležbi vljudno vabi OBDOR

Konec stavke v kletarnah "Arizú"

V kletarnah Arizú, kjer je zaposlenih tudi lepo število naših ljudi, je zaradi mezdnega vprašanja izbruhnila stavka, ki je trajala dva tedna, a se je končno srečno zaključila z znatnim povišanjem plač.

Ženskam je podjetje zvišalo mezdo od 3 oziroma 3,30 na 3,25 oz. 3.45 pesov; raznašalci bodo prejemali po 5 in 5.20 dnevne plače, poleg tega pa še po 1 ctvo. za vsak oddani koš; pomagači bodo zaslužili po 5.50 na dan; plače šoferjev so se zvišale na 7.50 do 9 pesov dnevno, sodarji pa bodo prejemali po 7.50.

Za ostale, nekvalificirane delavce so se določile naslednje dnevne plače; do 6 mesecev službe, $ 4.50; od 6 mesecev do 2 let, 4.75; od 2 — 5 let, 5.—; od 5 — 7 let, 5.20; po 7 letih službe pa 5.50.

Odmevi prireditve za primorske žrtve

"Istra", glasilo primorskih emigrantov v Jugoslaviji, je priobčila v svoji številki od 16. oktobra daljše poročilo o skupni prireditvi buenosaireških društev za slovenske in hrvatske žrtve fašizma v Julijski Krajini ter dodaja k poročilu naslednje:

"Našim rojakom v dalnji Argentini, ki so z besedo in denarjem podprli našo akcijo, izrekamo najtoplejšo zahvalo za izkazano pomoč ter upamo, da ta prireditev ni bila zadnja. V tem težkem delu jim želimo obilo uspeha."

Gospodarsko podporno društvo Slovencev

v Villi Devoto

V A B I

cenjeno občinstvo na

DRUŽABNO ZABAVO

ki se bo vršila v NEDELJO, 6. DECEMBRA 1936 na društvenem zemljišču ul. SIMBRON 5148, od 4. pop. dalje

Spored:

1. Otvoritev — godba
2. Deklamacije
3. Milčinski: "VRAŽE", otroška veseloigra v treh dejanjih
4. Med navedenimi točkami sporeda bosta pela moški in mešan zbor

Po sporedu:

PROSTA ZABAVA S PLESOM

Dobro založen bufet po zmernih cenah. — Svira češki orkester. —

Pridite vsi, da boste videli, kako se bodo spet postavili naši malčki z lepo veseloigro, in pa, da se na prostem po domače poveselimo!

ODBOR

Drobne vesti

je bil oproščen Alojz Bergoč. Obtožen je bil, da se je zoperstavljal obžen je il, dab se je zaperstavljal obmejnim miličnikom na Debelim vrhu, ko so ga hoteli legitimirati. — Pred sodiščem je vse zanikal, kar so izjavili miličniki in bil oproščen. Drž. tožilec je naredil priziv, ki pa je bil sedaj zavrnjen.

Velike vremenske neprilike so zavladale tudi v Primorju. Burja, sneg in dež so se vrstili tako, da je zavladal občuten mraz. Višji predeli so vsi zasneženi ter tudi prehodi pri Postojni, Črnem vrhu in visoki soški dolini. Burja je naredila veliko zametov. Sneg je pobelil tudi kraje na Krasu, kjer se le redkokdaj pokaže. V Ajdovščini je zmrzovalo. Na Laznah se Goričani in domačini že smučajo. Škoda na poljih je velika. Posebno so vdarjeni kmetje okrog Nanosa Kuka, Cola, Podkraja in Dol-Otlice.

V Gorici je umrl dr. Volfang Weinlechner, primarij in direktor sanatorija usmiljenih bratov.

Pred tržaškim sodiščem je bil obsojen Branisel Josip na 8 mesecov pogojno zaredi ponarenih dokumentov. 31. julija so ga finančni stražniki prijeli na rivberkomandi, ko je peljal z volmi voz drvi. Iz dokumentov je bilo razvidno, da niso voli njegova last in da tudi za njega niso odgovarjali podatki.

V Gorici nameravajo razširiti ulice Ascoli in ul. Sv. Ivana, da bi odstranili nehigijenične hiše. Posuti nameravajo tudi kasarno alpincev na Travniku. Ta stavba je iz l. 1640 ko so se v njej naselili jezuiti.

Vse občine na Goriškem bodo dobile telefonsko omrežje. Od 42 občin, kolikor jih šteje goriška pokrajina, jih je imelo telefon le 23. Telefoni bodo le na pol avtomatični, ker manj stanejo.

Na Sv. Gabrijelu se je zgodila zopet nesreča z rastrelivom. Tu sta pobirala staro železo 24-letni Viktor Čatež, 24-letni Primož Rossi iz Vidma, oba stanujoča v Solkanu. Našla sta granato kalibra 280, katero sta hotela odpreti. Pri tem je nastala eksplozija, ki je oba smrtno ranila, tako da sta kmalu potem umrla. — Po dveh dneh se je zgodila še druga nesreča s razstrelivom v Trnovem na trnovski planoti. Nabiralec starega železa Franc Šušmel, star 16 let, doma iz Puštal, je bil zaradi eksplozije težko ranjen.

Ker je nosil znak fašistične stranke, čeprav ni bil v njej vpisan, je bil 27 letni Peter Ušaj iz Gorice kaznovan na 150 lir denarne kazni in povračilo procesnih stroškov.

CERKVENI VESTNIK

Veliko slov. romanje v Jujan se bliža. Vozne listke dobite ob priliki slov. službe božje. Nadalje v banki Germanico pri g Laknerju in Holandes pri g. Škrbcu, pri g. Fratnik v Saavedri (c. Miller 4411), pri g. Hlasneku na Floridi (B. Irigoyen 860), pri g. Misleju (Tinogasta 5135), pri g. Utroša, Avellaneda (Dean Funes). V župn. uradu sv. Antona, Caseros 2780 (p. Patricios) v prosvetnem društvu in v Taboru.

Poskrbite za vozne listke pravočasno, ker je treba vse naprej plačati in se zadnji dan več ne bodo mogli dobiti ker je treba že zaključiti račun dan preje. Poagitirajte med znanci in prijatelji, da bo vdeležba čim lepša. Pridružili se nam bodo tudi Hrvatje.

Ob enem z listkom dobi vsak tudi malo knjižico z navodili, pesmicami in molitvami. Za knjižico naj prispeva 10 c. kdor more.

Zelo važno je, da prihajate sedaj pridno k slov. službi božji, da se vdeležite skupne pevske vaje za pesmice, ki se bodo pele ob priliki romanja. Le tako bomo lepo zapeli, če bomo poskušali že preje malo zložiti glasove. Naj se potrudi vsak za božjo čast in v svojo večno korist.

Maša bo to nedeljo na Paternalu ob 10 uri, večernice v Saavedri ob pol 5 uri.

Drugo nedeljo (22. 11.) bo maša tudi na Paternalu, večernice pa na Avellanedi.

Hladnik Janez.

STANOVANJE depto. zase, obstoječe iz lepe, zračne sobe in pritiklin in kjer je že ena slovenska družina, se odda v najem. Cena nizka. Victoria 1858, Dto. 6. Buenos Aires.

8 NOV LIST

Čudni dogodki okrog Snežnika

V teku letošnjega leta se je v okolici Snežnika, ob jugoslovansko-italijanski meji, zgodilo vsepolno napadov, ki so tu pa tam zahtevali človeška življenja. Kot prvi med temi je padel neki mladenič, doma iz obmejne vasi Podcerkve v Jugoslaviji, nato so se streljali med seboj miličniki in finančni stražniki, žrtev je postal italijanske puške tudi neki drugi mladenič, jugoslovanski državljan. Kmalu po tem dogodku so se širile govorice o napadu na karabinerje. Približno mesec kasneje je bil v Strmem klancu blizu Leskove doline obstreljen vojak na straži. Za vse te napade so obdolžili, a retirali in pretepali samo naše ljudi. Odpeljani so bili v reške zapore, od koder se nekateri še do danes niso vrnili.

V avgustu mesecu pa je postal žrtev puškine krogle neki italijanski podnarednik obmejnih vojakov na Čabranski polici, nekaj dni poznejše pa istotam ital. poročnik Irnica. — Pri obeh zadnjih slučajih so italijanske oblasti tudi javno priznale, da je bilo to delo njihovih ljudi. — Javna tajnost pa je tudi, da so bili vsi prejšnji napadi in umori izvršeni s puškami italijanskega izvora, toraj bi morali iskati krivce med italijanskimi obmejnimi stražniki za vsa ta dejanja, ne pa med našimi ljudmi. Kljub temu pa se je zaradi nekaterih napadov in umorov vršilo od strani italijanskih oblasti večmesečno preganjanje po naših vaseh, pretepanje, brezštevila aretacij in nazadnje tudi obsodb. Nekateri osumljenci pa so še danes pridržani v zaporih, še vedno pod sumnjo, da so bili soudeleženi nekaterih napadov in umorov. Pri zadnjih slučajih oblasti niso mogle več skriti pravih krivcev teh dejanj, niso mogle več vreči sum na naše nedolžne ljudi in je torej pričakovati sedaj, ko je dokazano, da je vsak tak sum neutemljen, da bodo končno vsi po nedolžnem osumljeni oproščeni vsega in spuščeni na svobodo.

Poravnajte naročnino!

Dr. Adolfo Helmann

Bivši zdravnik bolnišnice Alvear, po rodu Ukrajinec

Sprejema od 16. do 18., v nujnih slučajih pa ob katerikoli uri

Av. SAN MARTIN 605

U. T. 50 — Devoto — 1523

KROJAČNICA

Leopold Ušaj

Sedaj v novih prostorih, zraven prejšnje krojačnice, kjer boste zmerom in v vsakem oziru najbolje postreženi

GARMENDIA 4947

Bs. Aires — Paternal.

KROJAČ

izvršujem vsa v to stroko spadajoča dela, Obleke od $ 55 do 120. Hlače fantazije od $ 10—28. Delo prvovrstno. Blago iz najboljših tovarn. Olajšave za plačevanje

MAKSIMILIJAN SAURIN

VARNES 2191 Buenos Aires (nasproti postaje La Paternal) — U. T. 59—4271

SLOVENCI DOMA IN DRUGOD

VESTI IZ DOMOVINE

Jugoslavija ima 15 milijonov prebivalcev

Jugoslavija izkazuje med evropskimi državami vedno velik naravni prirastek prebivalstva, namreč: 31,4 rojstev na vsakih 1000 prebivalcev. Zadnja leta računajo, da znaša naravni prirastek letno nad 200 000 ljudi in se torej še prej ko vsakih pet let pomnoži prebivilastvo naše države za 1 milijon ljudi. Po zadnji cenitvi od 31. decembra 1935 je štela Jugoslavija 14.950.000 prebivalcev, do danes pa je že prekoračilo 15 milijonov.

Za svetovno razstavo v Parizu

V maju prihodnjega leta se otvori v Parizu velika svetovna razstava, ki bo veliko mednarodno kulturno in gospodarsko shodišče. Za razstavo je tudi v Sloveniji mnogo zanimanja, pa je radi tega francoski konzul v Ljubljani g. Remerand ustanovil poseben podpodbor za dravsko banovino, ki bo imel nalogo voditi vse posle, ki se tičejo razstave, dajati pojasnila, podpirati vse one, ki bi se radi udeležili razstave itd.

Nova Slovenska Gostilna
"Gruta de Postumia"
Dobra postrežba, čisti in zračni prostori, zmerne cene. — Rojakom se toplo priporočata za obisk lastnika
Ivan Gašperšič
in
Ludvik Dekleva
AV. FOREST 621 — CHACARITA.

ROJAKI!!
PRI ŽIVCU
v znani restavraciji, boste najboljše postreženi.
ZBIRALIŠČE SLOVENCEV.
Lepi prostori, pripravni za svatbe — Prenočišča. — Sobe za prenočišče prenovljene in na novo opremljene.
Rojakom se priporoča lastnik
EMIL. ŽIVEC
PATERNAL Osorio 5085

Umetniška kovačnica

Specializirana v oknicah, metaljčnih pročeljih, železnih vratih, vestibulih, ograjah itd. itd. Se priporoča slovenskim izseljencem za vsa v stroko spadajoča naročila.
CUCIT & HUMAR
BOULEVARD BALLESTER 425
Villa Ballester

Strašna nesreča malega dekletca

Kakor poročajo iz Maribora, se je na travniku posestnika Stovnika v Pamečah dogodila strašna nesreča. Pastirji so si kurili ogenj in med otroci je bila tudi Stovnikova 4-letna hčerkica. Prišla je preblizu ognja, pa se ji je vnela oblekca. Otroci si niso znali pomagati, nobeden ji ni mogel pogasiti obleke, pa je dekletce začelo v smrtnem strahu bežati proti domu. Beg pa je plamene še bolj razvnel in tako je nesrečni otrok pribežal domov že ves ožgan in kakor živa baklja. Oče in sosed sta priskočila na pomoč, dekletca pa nista mogla več rešiti; po več urah strašnega trpljenja je nesrečni otrok umrl. Oče in sosed sta pri gašenju še sama zadobila take opekline, da ju je moral zdraviti zdravnik.

Zadružna zveza

Zadružna zveza v Ljubljani je štela v letu 1935 666 članic in njen raunski zaključek kaže, da se je njeno poslovanje ustalilo ter da zveza stremi z vsemi silami, da zmanjša svoje obveznosti in vnovči čim večji del svoje imovine v korist vlagateljem.

Izid občinskih volitev v moravski banovini

Pri občinskih volitvah v moravski banovini je JNS dobila od 740 občin 605, združena opozicija 58, Hodžerova stranka 32, JNS 15, mešanske stranke in neopredeljeni 21 radikali okrog Ace Stanojeviča pa 5; v petih občinah bodo naknadne volitve.

Nov poveljnik dravske divizije

Dosedanji poveljnik dravske divizije general Peter J. Nedeljkovič je bil imenovan za vrhovnega inšpektorja konjenice, na njegovo mesto pa pride generalštabni brigadni general Lazar Tonič. Novi divizionar je izjavil zastopniku nekega slovenskega dnevnika, med drugim, sledeče: "Kot sina južne Srbije me je zelo razveselila vest, da sem postavljen za poveljnika dravske divizijske oblasti. Mnogo prilike sem imel slišati od svojih tovarišev o visoki kulturni in lepoti krajev tega našega najpridnejšega dela jugoslovanskega naroda. Prepričan sem, da bom v Sloveniji našel svoje najbližje sodelavce".

Mednarodni ženski kongres v Dubrovniku

V Dubrovniku se je vršil v začetku oktobra mednarodni kongres ženske internacionale, katerega so se udeležile zastopnice iz 36 držav. Jugoslovanska ženska zveza je za to priliko razstavila okrog 600 del jugoslovanskih pisateljic.

Spremembe na policiji v Ljubljani

S kraljevim ukazom je bil premeščen v notranje ministrstvo v Beograd g. Vekoslav Kerševan, upravnik ljubljanske policije.

Pred važnimi dogodki v notranji politiki

Pod naslovom "Pomirjenje in konstruktivna akcija predsednika vlade dr. Stojadinoviča" je priobčil francoski list "Ordre" važen članek, v katerem govori o možnosti sporazuma med sedanjo vlado in hrvatskim voditeljem dr. Vladimirom Mačkom.

List piše med drugim:

Kot pravi državnik dr. Stojadinovič dobro vidi, da manjka njegovemu političnemu poslopju važen kamen. Spomnimo se, da je bila za poslednjih skupščinskih volitev Mačkova stranka sestavila blok s srbsko poljedelsko stranko in z demokratsko stranko in da so sklenili, da ne pojdejo v narodno skupščino in da bodo bojkotirali parlament. Toda, ker vzlic tej koaliciji Mačku ni uspelo, da bi s svojima dvema srbskima zaveznikoma dosegel sporazum, se je njegovo razmerje do vodstva teh dveh strank ohladilo in v nekaterih političnih krogih so začeli govoriti o možnosti neposrednega sporazuma med Stojadinovičevo in Mačkovo stranko. Če verjamejo glasovom, ki krožijo v Beogradu, ki so našli odmev tudi v jugoslovanskem tisku, ne bi bilo nič udnega, če bi se v bližnji bodočnosti sklenil sporazum med vlado in glavno stranko združene opozicije, to je hrvatsko kmetsko stranko, katere vodja je dr. Maček. Če prinese nadalje razvoj dogodkov v notranji jugoslovanski politiki potrdilo teh napovedb, bodo posledice odločitelnega pomena, ker bo ta dogodek imel velikanski učinek v vsej državi in dal povod za nenavadno važne politične spremembe. Dr. Stojadinovič bi tako dosegel najvažnejše in najlepše politično delo, odkar obstoji Jugoslavija. Razen tega bi ta sprava med največjo hrvatsko stranko in vladno stranko, ki druži okoli sebe večino Srbov in Slovencev, pomenilo zares odločilen korak k ustvaritvi edinstva občutja in duhov vseh delov jugoslovanskega naroda.

Velik zbor JRZ v Beogradu

Jugoslovanska radikalska zajednica je imela konec septembra ogromen shod v Beogradu. Udeležilo se ga je okrog 40.000 oseb in predsednik vlade Stojadinovič je imel velik govor, v katerem je prav posebno pozdravil tudi delovno ljudstvo, zagotavljajoč, da hoče JZR postati v socialnih in delavskih vprašanjih najpolnejša organizacija. Povedal je, da se je vladi posrečilo povečati zaposlenost ter zvišati tudi mezde, nakar je dejal dobesedno:

"Vršile so se tudi delavske stavke. Prvič v zgodovini stavk v naši državi so se državne oblasti vedle napram delavcem korektno. — Policija ni aretirala stavkujočih delavcev, kakor se je dogajalo pod prejšnjimi režimi, in tudi ni nastopala sovražno proti delavstvu, kakor se je prej prakticiralo. Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje in banske uprave so nastopale po mojih navodilih kot dobrohotni posredovalci in so uredile vse stavke v korist delavstva. Red in mir nista bila nikjer rušena. Socialni red in mir branimo in bomo branili proti vsakomur. Istočasno pa bomo branili koristi delavstva. Delali bomo s socialnim zavarovanjem in varstvom, tako da bo tudi delavski stan videl v nas svojega iskrenega prijatelja".

"Želimo organizirati delavstvo na zdravi osnovi, da bo postalo eden izmed najbolj zdravih stebrov naroda in države. Zato naj delavstvo živi!"

FOTO "DOCK SUD"
Darujem za vsakih šest slik eno sliko v barvah
MARKO RADALJ
Specialist v modernem slikanju.
Facundo Quiroga 1275 in 1407 D. Sud
U. T. 22—8327

VESTI S PRIMORSKEGA

Vojak ustrelil našega človeka

Znano je, da je ves obmejni pas od Reke do Trbiža — z malimi izjemami — na gosto prepežen z obmejnimi utrbami. Povsod, kjer so utrjevalna dela v teku, posebno pa tam, kjer so utrdbe že dograjene, vlada najstrožja kontrola in so na posameznih posebno izpostavljenih in važnih točkah postavljene permanentne straže, ki imajo nalogo preprečiti nepoklicanim dostop v območje utrdb. Ponekod morajo kmetje za vsak slučaj posebe javiti pristojnim oblastem, da nameravajo na svoje parcele na poljsko delo, nakar dobijo spremstvo miličnikov ali karabinjerjev, ki jih med delom stražijo. Ponekod pa so, kakor zgoraj omenjeno, nalašč zato postavljene straže. Na ta način se mnogim našim kmetom, ki itak živijo v najmizernejših razmerah odvzeti kompleksi plodonosne zemlje, mnogi pa isto obdelujejo in izkoriščajo pod zelo težkimi okoliščinami, tako da so v stalni nevarnosti, da jih oblasti radi najmanjšega suma aretirajo ali pa celo brez vsakega posebnega vzroka na licu mesta ustrelijo.

V zadnjih dneh avgusta se je dogodil na Vipavskem tak slučaj, ki z vso brutalnostjo osvetljuje današnje neznosno stanje našega človeka, posebno onega, ki živi v obmejnem pasu.

Šest in tridesetletni posestnik Kobal iz Budanj nad Vipavo se je odpravil na košnjo otave na svojo oddaljeno senožet nad Vrabčami. Ves ta kompleks pod Nanosom je več ali manj utrjen. Ko se je omenjeni proti večeru s koso na rami vračal z dela domov, po poti, ki jo tamošnje prebivalstvo navadno uporablja kot dohod k svojim višje ležečim parcelam, ga je nenadoma pozval v bližini na straži stoječi vojak naj se ustavi. Zahteval je, da takoj krene s poti, ki je civilistom zabranjena. Kobal, nič hudega sluteč je trdil, da mu ta prepoved ni znana in da se poti vsi okoličani poslužujejo. Ni pa še popolnoma končal stavka, ko je vojak nanj ustrelil in ga smrtnonevarno zadel v trebuh. Kobal je obležal na poti, kjer so ga kasneje v obupnem stanju našli neki domačini in ga spravili domov. Od tam je bil nemudoma prepeljan v goriško bolnico kjer ga pa niso sprejeli, češ da ni nobenega upanja v rešitev. Kobal je bil prepeljan na svoj dom, kjer je po petih urah umrl v velikih mukah. Pokojnih je zapustil obupano vdovo in troje nepreskrbljenih otročičev. Nesrečen dogodek je razburil vso okolico zlasti, ker je bil pokojnik znan kot miren, dober in pošten človek, ter vesten gospodar.

Iz Vremske doline

V Britofu, majhni vasi v Vremski dolini, so sezidali novo precej veliko karabinersko kasarno, v kateri so uredili seveda zlasti precejšnje število zaporov. Čudno zgleda, sicer, da niso v tem kraju, kakor sploh v okolici, popravili in uredili šole, ki so v precej slabem stanju, vendar pa je to tudi razumljivo, ker za vso vremsko dolino do sedaj niso imeli niti primerne kasarne, zlasti pa ne primernih zaporov, ki se nahajajo šele v Sežani oz. v Št. Petru.

Novo prisilno posojilo in položaj naših kmetov

Z novim prisilnim posojilom, ki ga je razpisala država v zvezi z devalvacijo lire, so prizadeti pred vsem kmetje, zlasti pa naši kmetje, ki so kakor znano edini v Italiji realno fakturirali svoje premoženje. Po ukazu, ki urejuje novo posojilo, mora vsak lastnik zemljišča ali stavb podpisati posojila v iznosu 5 o|o cenine vrednosti njegovih nepremičnin. Da bo čitatelj laže razumel bistvo novega posojila, naj navedemo konkreten primer. Recimo, da ima nekdo nepremičnin v vrednosti 100.000 lir. — Podpisati mora 5.000 lir posojila in ta znesek tudi plačati. Ukaz mu res obeta 5 o|o obresti tega posojila in povračilo v 25 letih. Toda to je samo pesek voči. Dejansko ne bo prejemal prav nobenih obresti in tudi glavnice ne bo več videl. Kajti isti ukaz nalaga v prikriti obliki amortizacijo posojila samim lastnikom nepremičnim. Po členu 10 omenjenega ukaza se uvede namreč poleg posojila za dobo 25 let tudi izreden davek na nepremičnine. Ta znaša 3 1|2 od tisoč celilne vrednosti. V našem primeru bi tedaj lastnik nepremičnin v vrednosti 100.000 lir moral plačati 5.000 lir posojila. Od posojila bo prejemal letno 250 lir obresti. Na račun novega davka pa bo plačeval letno 350 lir. On torej ne prejema letno 250 lir, temveč plačuje še letno po 100 lir. S tem zneskom krijejo lastniki nepremičnin popolnoma amortizacijo posojila. Oblika posojila je torej le prevara, dejansko odstopi lastnik 5 o|o svojega premoženja državi. Za toliko se razvrednoti njegovo imetje. Kakšne posledice utegne to imeti, ne moremo danes še presoditi.

Tihotapstva so ga osumili

V Dijači so pred kratkim zaplenili znanemu gostilničarju in živinskemu prekupčevalcu Rebcu 10 volov, češ da so bili vtirotapljeni. — Zaradi tega je bil starejši sin delj časa v zaporu, a kazen za ta prestopek do sedaj še ni ibla izrečena. Rebec je star prekupčevalec in je zato skoro nemogoče, da bi bil sum, ki je padel nanj, resničen.

V Bengaziju (Libija, Cirenajka) je padel velik civilni hidroplan, v katerem je bilo tudi 5 delavcev iz tržiške ladjedelnice. Našli so smrt med njimi Mravle Gvidon iz Turjaka in Gvidon Ferfolja iz Gorice. Iz Gorice je bil tudi pilot Bruno Pascoletto.

BOŽIČ 1936

Ali bo Vaša družina srečno proslavila bližajoče se božične praznike?

Še pred božičnimi prazniki pričakuje Vaša družina, tam daleč v Jugoslaviji ali Italiji, da dobi od Vas božična voščila. Nikar ne odlašajte, marveč takoj pišite svojcem. Če Vam je pa mogoče ter jih želite osrečiti za bližajoče se praznike, pošljite jim, poleg božičnih voščil, še darilo v denarju.

In če želite, da ta dar dospe pravočasno, nakažite ga potom poštne pošiljke preko zavoda Banco de Boston, ki bo poskrbel, da se denar izplača prejemniku v gotovini in na njegovem domu. Črez nekaj časa pa boste prejeli povratno pobotnico z lastnoročnim prejemnikovim podpisom ter z navedbo dneva izplačila. V našem

JUGOSLOVANSKEM ODDELKU

Vam postrežejo uradniki Vaše narodnosti od 9. do 18. ure, ob sobotah pa od 8.30 do 11. Obiščite nas osebno ali pa nam pošljite pismeno svoj nalog, katerega bomo izvršili še istega dne.

THE FIRST NATIONAL BANK OF BOSTON
FLORIDA 99
PUEYRREDON 175
Avda. Gral. Mitre 301 (Avellaneda) Córdoba 1223 (Rosario

ZAUPANJE.. VLJUDNOST.. VARNOST.. HITROST

Angel VELYANOVSKY
UVOZ ZASTOPSTVA IZVOZ
Edini uvoznik jugoslovanskih sušenih gob in semen za Argentinijo in Uruguay
25 de Mayo 726 Buenos Aires
U. T. 31-Retiro 3315

Moderno zdravilišče
Talcahuano 1060 Buenos Aires
V VSAKEM SLUČAJU
Ko čutite, da Vam zdravje ni v redu. Našli boste v tem zdravilišču specializirane zdravnike in najmodernejše zdravniške naprave. Upravitelj naš rojak dr. K. VELJANOVIĆ
Sprejemamo bolnike v popolno oskrbo in sicer po jako zmernih cenah.
Izvršujemo tudi operacije
Poseben oddelek za vse ženske bolezni in kozmetiko.

ZA POUK IN ZABAVO

Tudi Avstralija se spreminja v puščavo?

Puščave niso na svetu od nekdaj, marveč se sproti tvorijo v zgodovini zemlje. Še v dobi evropske ledene dobe je bila ondi, kjer je zdaj velika puščava Sahara, rodovitna, s pašniki obrasla zemlja, kjer so se v rekah lovili krokodili. Celo stari Rim je imel svoje žitnice v afriških pokrajinah, kjer so potujoče peščene sipine odtlej vse rastlinstvo zamorile.

Tudi dandanašnji so ponekod nove tvorbe puščav kot posledica brezmiselnega in neprirodnega ravnanja ljudi. Tako imajo Združene ameriške države svoje puščavske skrbi za zahodne pokrajine, kjer so izropali zemljo in posekali vse gozdove in kjer so zdaj same suše. A medtem ko še je ta puščava šele začela tvoriti, se država na vso moč prizadeva, da zajezi njeno razširjenje, pa so širne daljave v Avstraliji tako rekoč že puščave.

Poglavitni vzrok za avstralske puščave so kunci, ki z ubornim avstralskim rastlinstvom kar po roparsko postopajo. Domačih zajcev spočetka sploh ni bilo v Avstraliji. Šele krog leta 1860 je nekaj ljudi pripeljalo 24 kuncev iz Anglije in jih razstavilo v nekem parku radi lepšega. Če bi danes Avstralci mogli dobiti tega človeka v roke, bi ga brez dvoma ubili in njegovo sliko bi sežgali. Zakaj, onih 24 kuncev se je tako razmnožilo, da jih je več milijonov. Osvojili so si Avstralijo in so njeni gospodarji.

Iz države Viktorije, kjer so v Geelongu pri Melbourneu leta 1860 pristali, so se razmnožili po Novem južnem Walesu in Južni Avstraliji in kmalu jih je bilo tudi že na mejah Queenslanda preveč. Zahodna Avstralija si je za 164 milijonov dinarjev postavila močno žično ograjo, ki je bila dolga 3000 km, da bi se ubranila zajcev, pa so jo zajci vendarle prodrli in jih je tudi v ondotni Avstraliji na milijone. Dandanes je vsak avstralski farmar pod kaznijo dolžan pobijati zajce na svojem posestvu. Tako jih na leto pobijejo skoraj milijardo in dobijo za njih kože in meso 480 milijonov dinarjev.

Toda škoda je večja. Zajci požro vso krmo ovcam. Pravijo, da bi mogli v Avstraliji rediti dvakrat toliko ovac ko zdaj, če bi ne bilo zajcev in da imajo pri reji ovac več ko 120 tisoč milijonov dinarjev škode, kar je neskončno več ko onih 480 milijonov dinarjev, ki jih dobijo za zajce.

K temu moramo dodati še škodo, ki jo povzročijo zajci rastlinstvu sploh in ki tako pripravljajo puščavska tla. Kakor poročajo "Times", skušajo uničiti zajce v Avstraliji s kugo. Vendar je vprašanje, ali bo to pameten ukrep, saj bi se mogle okužiti tudi ovce. Tako ostane zadeva zajcev najbolj pereča zadeva Avstralije.

Tvorba novih puščav in zajci — to je eno in isto v Avstraliji. Vendar niso tu edini povzročitelji zajci, marveč tudi živina na paši, ki roma s kraja v kraj in zlasti v suši poškoduje zemljo, ker obgrize še tisto zelenje, kar ga je.

Tako se je puščava osrednji živinski poti iz Queenslanda v Južno Avstralijo tako približala, da se bo pokrajina, ki je še rodovitna in cvetoča, spremenila v puščavo. — "Peščeni satan" je že dokončal poslednje poglavje zgodovne, nekoč bujnega mesta Farine (400 milj sev. Adelaide). Le nekaj poslopij tega nekoč bogatega mesta stoji še in nesrečni meščani morajo koj zapreti okna, čim le malo zapihlja veter, da ne prifrči pesek v hišo. Celo železnica je že ogrožena.

Treba bo spremeniti način gospodarstva, tako da živina ne bo mogla na tretjino pašnikov skozi vse leto, da si rastlinje v 12 mesecih opomore in se upira tvoritvi puščave. To pa pomeni, da bo treba obenem znižati tudi število goveje živine. Zato bodo priredili tu i tam po državi posebne "prirodne parke", kjer bo sploh prepovedano pasti živino. Poglobiti bodo morali tudi struge rek, ki so jih sipine že zasule. Vse to bo stalo veliko denarja. Že samo za to, da bo treba zgraditi po več kilometrov dolge ograje za živino, bodo šle velike vsote. Mogoče bo treba celo premestiti posestva in naselja iz onih krajev, ki imajo manj ko 15 cm dežja na leto, da se ta zemlja ne spremeni v puščavo. Vendar bo vse to kaj zaleglo le tedaj, če se bo posrečilo iztrebiti zajce ali jih vsaj prepoditi iz ogroženih pokrajin.

Kako narašča prebivalstvo zemlje

Statistični urad Lige narodov objavlja zelo zanimiv pregled o porastku prebivalstva na zemlji. Ta pregled primerja najnovejše podatke s številkami iz prejšnjih stoletij in desetletij ter je toliko dragocenejši.

Iz statistike je razvidno, da je 19. stoletje v tem pogledu za mnogo prekosilo vsa prejšnja stoletja. V 15., 16., 17. a 18. stoletju, torej v 400 letih, se je število prebivalcev na Angleškem n. pr. komaj podvojilo, toda samo v 19. stoletju se je skoraj potrojilo: od 16 milijonov se je dvignilo na 42 milijonov. Podoben razvoj kaže Evropa sploh.

Še bolj očiten pa je ta razvoj v azijskih deželah. Prebivalstvo Japonske se od srednjega veka do sredine prejšnjega stoletja skoraj ni dvignilo, potem pa se je v kakšnih 80 letih potrojilo. Odkod ta pojav, ni mogoče dokončno povedati. Težko je verjeti, da bi ga povzročalo samo izboljšanje higienskih prilik po svetu, ki pa imajo seveda velik vpliv na nazadovanje otroške umrljivosti. Pač pa je mogoče z gotovostjo reči, da je ta nagla porast števila zemljanov vplivala zelo odločilno na viharni socialno politični razvoj zadnjega poldrugega stoletja.

Ura, ki vse kaže

V Besanconu, središču urarske industrije v Franciji, imajo najčudovitejšo in najdražjo uro sveta. Ne samo, da izpolnjuje navadne dolžnosti ure, marveč kaže na 27 ploščah še tole: Natančen čas v 16 različnih krajih sveta; dolgost vsakega dneva in dolgost vsake noči; kaže dan v tednu, v letu, letni čas, znamenja ozvezdja, planet, ki vlada tistemu dnevu v tednu, čas sončnega vzhoda, stališče sonca, gibanje planetov. Ob straneh ure spoznaš največja francoska pristanišča in čas plime in oseke. Spredaj so na vrhu ure kipi dvanajstih apostolov, ki udarjajo na zvončke in vsako uro naznanjajo čas. Na pročelju ure je slika vstajenja. Opoldne se odpre skala, prikaže se Kristus in rimska straža izgine. Ob treh popoldne stopi Kristus v skalo in straža se spet prikaže. — Uro so l. 1857 po naročilu kardinala Mathieuja naredili za (sedanjih) 10 milijonov 588 tisoč dinarjev. Visoka je 6 metrov, široka 2 in pol metra in skoraj 1 m globoka. S svojimi bogatimi okraski je ta ura najdragocenejši zaklad besanconške katedrale.

Od vseh filmskih umetnic ima Jean Muir, ki jo vidimo na sliki, najbolj velike noge. Tako so ugotovili v Hollyvoodu, pa so jo tudi potolažili, da so za njeno postavo po vsem primerne

Migljaji za hišne gospodinje

Preohlapne copate. Copate, ki se v peti nič več ne oprimejo noge in se zmeraj sezuvajo in trgajo nogavice, popravimo, da jih v peti obšijemo z žametom.

Za belo kopalno banjo, ki dobi rjave lise in jih ne moreš odpraviti niti s peskom, ne s petrolejem in z milom, je priporočati, da kupiš za nekaj dinarjev klora in ga razstopiš v vroči vodi. Skozi sito ga izpuščaš v banjo, ki je polna vode, in pustiš tako pol dneva. Nato vodo izpustiš in banjo dobro poplakneš. Če nato banjo še zdrgneš s cunjo, ki je namočena v petrolej, se bo banja svetila ko nova.

Plesen na klobasah in gnjatih preprečimo na ta način, da jih namažemo z redko kašo iz vode in kuhinjske soli. Napravi se solna skorja, ki se je plesen ne loti in ki odpravlja že nastalo plesnobo.

PREKOMORSKA POSTA

Iz Evrope dospejo

14. Cte. Biancamano
15. Formose
17. Asturias
18. Gral. S. Martin
20. Andalucia Star

Proti Evropi odplovejo

15. Campana
16. Gral. Artigas
17. Cte. Biancamano
20. Asturias in Antonio Delfino.

MALI OGLASI

PO UGODNI CENI PRODAM, radi odpotovanja, hišo v glavnem mestu, okraj Liniers; obsega sobo, kuhinjo in stranišče. Ugodne prometne zveze. — Informacije pri Novem listu.

PRODAM ZEMLJIŠČE na progi FCS, Empalme Temperley, oddaljeno 4 kvadre od postaje. Meri 1000 kvadr. metrov in je primerno za vrtnarstvo, kokošjerejo, čebelarstvo i t. d. Cena samo $ 1.000. Pojasnila pri Novem listu".

KO RABITE ODVETNIKA za kakršnekoli pravne nasvete, obrnite se na pisarno M. D. Hočevar, Traductora publica nacional, Calle Tucumán 586, Buenos Aires, U. T. 31-3168, ker se boste s tem zavarovali pred izrabljanjem ter ne boste padli v napačne roke. — Istotam se PREVAJAJO IN DOBAVLJAJO DOKUMENTI

KDOR ŽELI SPOZNATI SAMEGA SEBE, svoje hibe in sposobnosti, svoj značaj, svoje bodoče in pretekło življenje, naj se obrne na priznanega grafologa. Zadostuje napisati lastnoročno ime in priimek, dan, mesec in leto rojstva ter poslati v pismu en peso na naslov: GRAFOLOG, Calle Tucumán 586 Buenos Aires. — Pišite lahko v svojem materinskem ali pa v kakem drugem jeziku.

NAZNANILO. Sporočam, da sem se preselila iz ul. Fraga 61 ter bom, kakor doslej, razpolagala vedno le z zanesljivo dobrimi službami za matrimonios, služkinje, sobarice itd. BERTA CERNIČ, Dorrego 1583 (pol kvadre od Rivere 1900) — U. T. 54, Darvin, 3588.

UČENEC, sin slovenskih staršev za krojaško obrt se sprejme. — Rojas 1645 Dto. A — Bs. Aires.

Zobozdravnika
Dra. Dora Samojlovich de Falicov
Dr. Félix Falicov
Dentista
Trelles 2534 - Donato Alvarez 2181
U. T. 59 La Paternal 1728

SVOJI K SVOJIM!
FILOMENA BENEŠ-BILKOVA
Slov. babica
Bivša prva šefinja v praški porodnišnici ter s prakso v bolnici Juan Fernández, se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in dežele v popolno oskrbo. — Cene izredno nizke, postrežba prvovrstna. — Sprejema od 7. do 21., ob nedeljah in praznikih pa do 20. — Vprašajte za informacije preden greste drugam
Lečenje brez bolesti.
LIMA 1217 U. T. 23—3389

KROJAČNICA
"GORICA"
ima v zalogi veliko izbero poletnega blaga po izrednio nizkih cenah.
Rojakom se vljudno priporoča
FRANC LEBAN
Av. del Campo 1080
U. T. 59-3102

TOVARNA MOZAIKA
Teolindo Rodríguez
Specializirana v vseh vrstah mozaika. Imitacije marmorja
SKLADIŠČE GRADBENEGA MATERIALA
Cement "San Martin"
Ugodne cene
AÑASCO 2763 — PATERNAL — U. T. 59-1925

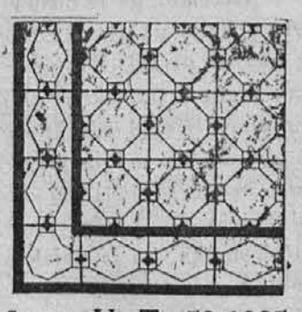

KROJAČNICA
P. CAPUDER
se priporoča cenjenim rojakom
Buenos Aires, Billinghurst 271 dpt. 2
(višina ulice Cangallo 3500)

Expreso „GORIZIA"
Najstarejše prevozno podjetje za mesto in na vse strani dežele. Zmerne cene in solidna postrežba
FRANC LOJK
Calle VILLAROEL 1476
Višina Dorrego 900
U. T. 54 Darwin 5172 in 2094

RUSKA KLINIKA ZA VSE BOLEZNI
Razpolaga z 10 specializiranimi zdravniki ter s posebnim konzultorijem za spolne in krvne bolezni, katerega vodi znani specialist dr. A. Izaguirre. — Ženske sprejema ga. dr. Matilda Krasting v posebnih oddelkih, s posebnim vhodom.
Imamo specializirane zdravnike za vse vrste bolezni, X-žarke in laboratorij za elektr. zdravljenje.
Za bolnike in bolnice iz notranjosti imamo posebne sobe s posteljami. — Cena: dnevno od $ 1.—, dalje. — Za majhen honorar, dajemo nasvete tudi pismenim potom.
Zdravniški pregled za kakršnokoli bolezen: $ 3.—.
Sprejemamo od 9. — 12. in od 15. do 21.; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12.
Govorimo slovansko.
SUIPACHA 28

Caričin ljubljenec

Zgodovinski roman

Nadaljevanje 9

Poveljnik je preskrbel voz, ki je stal na dvorišču ter ju je tam pričakoval. Katarina se nalahko nasloni na Potemkina. Prišedši do starega poveljnika, ki se je globoko priklonil, mu zašepeta

"Veseli me, da sem v Petro-Pavlovski trdnjavi našla vse v najlepšem redu. Podeljujem vam veliki križ reda sv. Petra!"

"Veličanstvo!" — je jecljal general, "nov dokaz vaše milosti. Veličanstvo, bodite uverjeni o moji vdanosti in molčečnosti!"

"In kočijaž?", ga vpraša tiho Katarina.

"On je gluhonem," je odgovoril general.

Carica zadovoljno pokima in vstopi v voz.

"Vzemite mojega konja, poročnik Potemkin," reče carica, "in pojdite z menoj v zimsko palačo. Jezdite zraven mojega voza! V dvoru boste izvedeli o svoji nadalnji usodi!"

Skozi okno mu je ponudila svojo roko, katero Potemkin vroče poljubi.

Čez nekaj časa se pelje carica skozi vrata Petro-Pavlovske trdnjave.

A Mirovič? — On, ki je spremljal carico v divjem diru do trdnjave? Čas, dokler je čakal na dvorišču, je uporabil na zelo čuden način. Potegnil je iz žepa svojo beležnico in si zapisal vse vhode v trdnjavo. Narisal je vsa vrata, stebre in okna — na vsak način čudno delo za mladega, nepremišljenega častnika.

Ravno, ko je carica prišla s Potemkinom, je izvršil svoje delo in mirno spravil beležnico nazaj v svoj žep.

Pri tem je tudi opazil, kako je Potemkin poljubil caričino roko.

Mirovič prime svojega konja za uzdo in gre k Potemkinu.

"Čestitam, tovariš!" izpregovori tiho, ali rezko. "Dovoli mi, da te sedaj še tako kličem. To je sedaj zadnjikrat, da smem jaz, navadni poročnik, s teboj tako govoriti. Ko se boš jutri zjutraj prebudil, ne boš niti vedel, da si imel kdaj prijatelja, ki se je imenoval Mirovič!"

"Mirovič?", reče Potemkin. "Ali si znorel. Kaj ti je? Kaj tako govoriš?"

"Pravim, da se bo nocoj dogodila izvanredno važna stvar za vso Rusijo! Od jutri ne bosta Rusiji vladala Katarina in grof Orlov, temveč naša lepa carica in Aleksander Potemkin. Kako dolgo pa bo ta zvezda sijala," nadaljuje opominjajoč, "to je odvisno od tega, če bo moj prijatelj Potemkin pameten."

Smehljajoč se, zajaše Mirovič svojega konja.

Potemkin odjezdil kakor v snu v smeri proti zimski palači. Kaj ga tam čaka?

9. POGLAVJE.

Lepa kneginja Daškova

Dvorno družbo, ki se je skoro vsako noč sestajala v zimski palači, tvorilo je približno šestdeset oseb, ki so pripadale najvišjim krogom in visokemu plemstvu. Bili so ministri, generali, knezi, cela vrsta lepih gospa in deklic iz najvišjih obitelji Rusije.

Središče družbe je bil danes grof Panin, prvi minister carice Katarine. Vse državne posle je imel v svoji roki. Ali eden je bil še več kakor on, njemu se je moral še kloniti: grofu Orlovu, caričinemu miljencu.

Nocoj pa grofa Orlova še ni bilo, zato je Paninova prisotnost sijala kakor solnce.

Družba se je zbrala okrog grofa Panina, ki je odgovarjal na vprašanja prisotnih, ki so mu jih stavili.

Med tem se začuje po dvorani šepetanje.

Prispel je čuden par. Približeval se je počasi, hodeč skozi špalir, katerega so naredili gostje.

Visok, velik moški, s srebrnobelimi brki, v maršalski uniformi, je vodil pod roko mlado, morda niti dvajset tri leta staro lepotico.

Ta lepotica je bila še pred petimi leti hčerka preziranega žida, ki je bil nekoč vplivna osebnost. Kot dvorni bankir je pripadal k najožjim zaupnikom carja Petra III. Ker pa se je vedelo, da je ljut neprijatelj Katarine, so mu zaplenili imetje in ga vrgli za deset let v ječo.

Imenovala se je Olga Katz. Potem ko so ji očeta kaznovali, so poslali hčerko v samostan, kjer so jo krstili. Tako je postala Olga nuna.

Nekega dne prejme predstojnica samostana pismo carice Katarine, v katerem ji zapoveduje, da pošlje v Petrograd skrbno sestro, katere naloga bo, da bo stregla knezu Daškovu, ki je nenadoma obolel na črnih kozah. V Petrogradu ni hotel nihče, niti za visoko plačo, prevzeti nego bolnika, ker se je vsakdo bal te strašne in nalezljive bolezni.

Predstojnica pokliče k sebi vse sestre, jim prečita caričino povelje in jih vpraša, katera izmd njih se prostovoljno javi, da prevzame to težko in nevarno službo.

Javila se je sestra Olga Katz.

Še tistega dne je odpotovala v Petrograd.

Kar ni uspelo najznamenitejšim zdravnikom, uspelo je sestri Olgi; po kratkem času je knez Daškov okreval.

Maršal se je zaljubil v svojo lepo strežnico.

Nekega dne je bil knez Daškov v dolgi avdijenci pri carici. Kmalu potem je bilo izbrisano iz imenika sester ime Olga. Pojavila se je zopet kot lepa, izvanredno elegantna kneginja Daškova.

Komaj je kneginja vstopila s svojim možem v dvorano, je postala središčе vse družbe. Vse se je zbralo okoli te prekrasne žene, ki je imela samo eno namero, da hitro in neopaženo izgine iz dvorane. To se ji je tudi kmalu posrečilo; brž odide k privatnim caričinim sobam.

Tukaj jo je pričakovala madame Graumont, caričina nameščenka. — Hitro pomaga kneginji, da se preobleče v paža in se spazi iz dvorca.

V zimskem vrtu jo pričakuje mož, ogrnjn s plaščem. Ta jo prime za roko in poljubi. Bil je mlad častnik — poročnik Mirovič.

"Ne tukaj!" — je prosila kneginja. "Pojdiva v ono hišico!"

Mirovič objame lepega paža. "Draga, skoraj bi mi bilo nemogoče priti danes!" reče Mirovič. Sicer pa je čudno, da sem še živ! Jezdil sem nocoj s carico na življenje in smrt".

"S carico? — Ti — ti s Katarino?" — Olgino lice se namrdne. — Bila je ljubosumna.

"Ne bodi ljubosumna, draga!" — se je smejal Mirovič. "Saj veš, da me tebi carica ne more odvzeti! Ali nocoj sem bil priča velikemu dogodku. Rusija dobiva novega vladarja. Grof Orlov je zrušen; veš, kdo bo prišel na njegovo mesto?"

"Orlov je zrušen?" — se začudi kneginja Daškova. "To je dobra vest".

"Ne bom ti povedal, kdo pride na njegovo mesto, "nadaljuje častnik. "Spoznala ga boš po vsej priliki še nocoj. Carica bo predstavila družbi svojega novega ljubljenca. Toda reci mi draga moja, ali si izvršila ono za kar sem te prosil? Ali si mi nabavila papirje iz pisalne mize tvojega moža? Saj veš, da jih potrebujem za izpit!"

"Ti misliš načrte trdnjave Schlüsselburg?", odgovori lepa židinja. "Da, prinesla sem ti jih. Toda ni jih bilo lahko vzeti. Moj mož jih je čuval kakor svetinjo v železni škatlji. Ključ od nje ni dal nikdal nikomur."

"Kako pa ti je uspelo, da si se jih polastila?" — vpraša Mirovič, kateremu so oči radostno zasijale, ko je slišal, da mu je prinesla papirje.

"V čašo šampanjca, katerega pije vsak večer, sem mu vrgla prašek. Ko je zaspal, sem se splazila v njegovo sobo in čez nekaj časa sem imela papirje v roki."

Kneginja mu preda papirje, katere je izvlekla iz pod svojega plašča.

"Ali nisem storila krivice svoji carici, da sem ti izročila te papirje? Govori se, da je nastala zarota, katere namen je, da se osvobodi ujetnik v Schlüsselbergu!"

"Ali misliš, da sem jaz zarotnik? Ne, draga Olga, jaz sem samo zaljubljen in hočem osvojiti le lepo kneginjo Daškovo; in to prej ali slej!"

Stala sta v sladkem objemu, ko se kneginja prestrašeno zdrzne.

Približevali sta se dve osebi.

"Carica!", je šepetala kneginja Daškova.

"Aleksander Potemkin!", je dodal Mirovič.

10. POGLAVJE

Katarina zmaguje

Bila sta res, Katarina in Potemkin, ki sta baš vstopila v vrtno hišico.

"Bodi popolnoma miren!" — šepeta Miroviču lepi paž. "Katarina mi ne bi nikdar oprostila, da sem te privedla v zimski vrt in da si sedaj postal priča tej stvari!"

Mirovič postavi prst na usta in molči.

Katarina in Potemkin sedeta na klop. Potemkin je bil oblečen v prekrasno uniformo.

"Privedla sem te sem, Potemkin," reče Katarina, "ker sva tu popolnoma na varnem. Tu ni nikogar, ki bi mogel prisluškovati, kar ti bom povedala! Katarina se sedaj pred teboj ponižuje, polaga ti svojo carsko krono pred noge!"

Katarina poklekne pred Potemkina. "Aleksander, ljubi me! Brez tvoje ljubezni ne morem živeti! Ljubi me, nikdar se ne boš kesal!"

"Katarina, carica moja!", spregovori Potemkin. "Ne govori tako! Ne govorim ti sedaj kot carici, temveč kakor ženski! Oh, lahko bi te ljubil ali od dneva, ko sem te zagledal, sem začutil, kako mi postajaš nevarna. Želel bi živeti s teboj, a ne smem. Ubij me, Katarina, rešila me bo težkih **muk!"**

"Da bi te ubila?" — vzklikne Katarina in objame z obema rokama Potemkinovo glavo. "Tebe da bi ubila? Nikdar, — nikdar! To bi pomenilo, prebosti si lastno srce! Ne, ti boš živel in na moji strani bo sedaj vstopil **v dvorano, da te pokažem** dvorni družbi. Radi tebe bom celo kljubovala divji mržnji grofa Orlova. Radi tebe bom stopila tudi preko njegovega trupla! Vem, draga prijatelj, da bo nastala ljuta borba. Mnogi moji dosedanji prijatelji se bodo pretvorili v zarotnike!"